Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΛΑΪΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΚΔ'

— Σοῦ φέρνω μήνυμα ἀπ' τὸ λαὸ τῆς Κορίνθου καὶ τοὺς Πρυτάνεις, συνέχισε ὁ ἀπεσταλμένος. Οἱ Κορίνθιοι μοῦ ἀνέθεσαν νὰ σοῦ πῶ, ὅτι πενθοῦσι γιὰ τὴν ἀπουσία σου. Οἱ Πρυτάνεις σὲ παρακαλοῦνε ἐπίσης νὰ ξαναγυρίσης πάλι στὴν πόλι ποὺ σ' ἀγάπησε καὶ σὲ περιέβαλε μὲ τόσες τιμές, στὴν ἀγαπημένη σου Κόρινθο. Μοῦ ἔδωσαν μάλιστα κι' αὐτὸ τὸ γραφτὸ μήνυμα γιὰ σένα....

Κι' ὁ Εὐδάμης ἔβγαλε ἀπὸ τὴ βελοθήκη του ἕναν πάτυρο τυλιγμένο σὲ ρόλο καὶ τὸν ἔδωσε στὴ Λαΐδα, ἡ ὁποία τὸν παράδωσε στὸν 'Αρίστιππο γιὰ νὰ τὸν διαβάση.

Ἦταν ἕνα γράμμα ἀπὸ τοὺς Πρυτάνεις τῆς Κορίνθου, οἱ ὁποῖοι τὴν παρακαλοῦσαν νὰ ξαναγυρίση στὴν πόλι τους, μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι καὶ στὸ μέλλον θὰ τὴν περιβάλανε μὲ τὶς τιμὲς καὶ μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ τῆς εἶχαν δείξει καὶ στὰ περασμένα χρόνια.

Δάκρυα βούρκωσαν τὰ μάτια τῆς Λαΐδος γιὰ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ ἐκδήλωσι τῆς ἀγάπης τῶν Κορινθίων.

— Ἡ σκέψεις μου, εἶπε σὲ λίγο, πετοῦν πάντοτε στὴν ἀγαπητή μου Κόρινθο. Μά, ὅπως ξέρουν κι' οἱ φίλοι μου ἀπὸ δῶ, δὲν μπορῶ νὰ φύγω πειὰ ἀπὸ τὴν 'Αμβρακία. Ξαναγύρισε λοιπόν, καλέ μου Εὐδάμαντα, στὴν Κόρινθο καὶ εἰπὲ στοὺς Πρυτάνεις καὶ στὸ λαό, ὅτι πάντοτε, ὥς τὴν τελευταία μου πνοή, θ' ἀγαπῶ τοὺς Κορινθίους κι' ὁ νοῦς μου θὰ πετάη πάντα στὴν πόλι τους, ὅπου ἐγνώρισα τόσες εὐτυχίες. 'Αλλοίμονο, δὲν μπορῶ, εἰπέ τους, νὰ φύγω πειὰ ἀπὸ δῶ. Ἡ θέσις μου εἶνε κοντὰ στὸ σύζυγό μου, τὸ στρατηγὸ Λεοντίδη.

— Οὔτ' ἐγὼ θὰ φύγω τότε γιὰ τὴν Κόρινθο. Θὰ μείνω στὴν 'Αμβρακία, εἶπε μ' ἀπόφασι ὁ ἀπεσταλμένος τῶν Κορινθίων.

— Καὶ γιατί; ρώτησε μ' ἔκπληξι ἡ Λαΐς.

— Γιὰ δυὸ λόγους, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐδάμης. Πρῶτα γιατὶ ὑποσχέθηκα σπὸ λαὸ τῆς Κορίνθου, ὅτι δὲν θὰ ξαναγύριζα ἐκεῖ χωρὶς τὴ Λαΐδα καὶ δεύτερον γιατὶ ἔχω ὁρκιστεῖ αἰωνία εὐγνωμοσύνη σὲ σένα. Ἡ ζωή μου εἶνε δική σου κι' ἡ θέσι μου στὸ ἑξῆς εἶνε κοντά σου.

— Τότε μεῖνε στὸ σπίτι μου, τοῦ εἶπε μὲ συμπάθεια ἡ Λαΐς. Κι' ὅταν γυρίσει ὁ σύζυγός μου θὰ τοῦ πῆς κι' ἐσύ, ὅπως καὶ οἱ φίλοι μου ἀπὸ δῶ, γιὰ ποιὸ λόγο ἤρθες στὴν 'Αμβρακία. Κι' ἂν ὁ Λεοντίδης θελήσει, θὰ ρθοῦμε νὰ ἐγκατασταθοῦμε στὴν Κόρινθο.

Ἔτσι ἔμεινε ὁ Εὐδάμης στὴν 'Αμβρακία, περμένοντας τὸ γυρισμὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη.

* * *

'Αλλὰ ἡ Μοῖρα εἶχε κανονίσει τὰ πράγματα ἔτσι, ὥστε νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ πόθοι ὅλων, καὶ τῆς Λαΐδος καὶ τοῦ 'Αρίστιππου καὶ τοῦ Εὐδάμαντος καὶ τῶν Κορινθίων.

Εἶχαν περάσει ἀρκετὲς ἡμέρες ἀπ' τὸν ἐρχομὸ τοῦ Εὐδάμαντος, ὅταν ἕνα βράδυ, ἐνῶ ἡ Λαΐς δειπνοῦσε μὲ τοὺς τρεῖς ξένους της καὶ μ' ἄλλους καλεσμένους, ἔφτασε σπίτι της ἕνας ἀξιωματικὸς 'Αμβρακιώτης, τὴ χαιρέτησε λέγοντας ὅτι ἔρχεται ἀπ' τὸ στρατόπεδο τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη καὶ τῆς ἔδωσε ἕναν πάτυρο. Ἡ Λαΐς τὸν ξεδίπλωσε γρήγορα—γρήγορα κι' ἀνήσυχα, μὰ μόλις τὸν διάβασε, ἕνα ξεφωνητὸ σπαραχτικὸ ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη της. Πέταξε τὸ στέφανο μὲ τὰ λουλούδια ποὺ φοροῦσε στὸ κεφάλι της, διάταξε νὰ τῆς φέρουν ἕναν πένθιμο πέπλο κι' ἄρχισε νὰ κλαίη δυνατά.

Οἱ φίλοι της σηκώθηκαν ἀμέσως ὄρθιοι καὶ τρέξανε γεμάτοι ἀνησυχία κοντά της.

— 'Αγαπητὴ Λαΐς, τί σοῦ συμβαίνει; ρώτησε ὁ 'Αρίστιππος.

Μὰ ἡ Λαΐς δὲν εἶχε τὴ δύναμι οὔτε νὰ μιλήση. Ἔδωσε τὸν πάτυρο στὸ φιλόσοφο καὶ ψιθύρισε μὲ φωνὴ σβυσμένη:

— Διάβασε....

Ὁ 'Αρίσιπιπτος κι' ὁ Κλέων πῆραν τὸν πάτυρο καὶ εἶδαν ὅτι ἦταν ἕνα γράμμα τοῦ ἀπασπιστοῦ τοῦ Λεοντίδη προορισμένο γιὰ τὴ Λαΐδα καὶ τοὺς ἄρχοντες τῆς 'Αμβρακίας. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἄρχιζε ὡς ἑξῆς:

«*Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ μάχη σκληρὴ καὶ φονική, νικήσαμε τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ τοὺς ἐτρέψαμε εἰς φυγήν. Τὰ στρατεύματά μας κερδίσανε μιὰ λαμπρὴ νίκη. Μὰ στὴν ἀκμὴ τῆς ἐπιθέσεως, ὁ στρατηγὸς Λεοντίδης χτυπήθηκε ἀπὸ ἕνα βέλος ἐχθρικὸ στὸ στῆθος κι' ἔπεσε ἐνδόξως στὸ πεδίο τῆς τιμῆς...*».

Ὅλοι οἱ συνδαιτημόνες βυθίστηκαν τότε σ' ἀπερίγραπτη λύπη. Μερικοὶ ἔτρεξαν ὡστόσο νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς ἄρχοντες τῆς 'Αμβρακίας γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀρχιστρατήγου κι' οἱ πιὸ στενοὶ φίλοι τοῦ Λεοντίδη ἀναχώρησαν ἀμέσως γιὰ τὸ στρατόπεδο, γιὰ νὰ παραλάβουν τὴν τέφρα τοῦ νεκροῦ στρατηγοῦ καὶ νὰ τὴν μεταφέροιν στὴν πόλι.

Ἡ τεφροδόχος, ἡ περιέχουσα ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπ' τὸ γενναῖο 'Αμβρακιώτη στρατηγό, μετεφέρθη στὴν πόλι τὴν ἐπομένη. Οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως καὶ πλήθη λαοῦ ἐπερίμεναν στὴ μεγάλη πύλη τῆς πόλεως.

Ἡ κατάθεσις τῆς τεφροδόχου στὸ μεγαλοπρεπὲς μνημεῖο, τὸ ὁποῖο χτίστηκε ἐπὶ τούτῳ στὴν κορυφὴ ἑνὸς λόφου, ἔγινε μὲ μεγάλη πομπή.

Ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ στρατοῦ, ἀκολουθοῦσαν τὴν πένθιμη πομπὴ ἑκατὸ παρθένες, κρατῶντας στεφάνια ἀπὸ νωπὰ ἄνθη κι' ἀπὸ ἕνα κυπαρισσόκλαδο. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν παρθένων αὐτῶν βρισκόταν ἡ χήρα τοῦ νεκροῦ —ἡ Λαΐς— σκεπασμένη ἀπὸ πάνω ὥς κάτω μ' ἕναν πέπλο μαῦρο, κατάστικτον ἀπὸ μικροσκοπικὲς ἀσημένιες πούλιες.

Μετὰ τὴν κατάθεσι τῆς τεφροδόχου στὸ μνημεῖο, ἡ Λαΐς γονάτισε μπρὸς σ' αὐτὸ καὶ προσευχήθηκε.

Κατόπιν γύρισε στὸ σπίτι της, ὅπου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία συνήθεια τῶν 'Αμβρακιωτῶν, κλείστηκε ὁλομόναχη στὸ διαμέρισμά της ἐπὶ δέκα ἡμέρες, στὸ διάστημα τῶν ὁποίων δὲν ἐδέχτηκε κανένα ἀπολύτως.

* * *

Τὸ πρωῒ τῆς ἑνδεκάτης ἡμέρας, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες πῆγε στὸ μέγαρο τοῦ Λεοντίδη, ἀνέβηκε στὸ διαμέρισμα ὅπου βρισκόταν ἡ Λαΐς καὶ τῆς εἶπε:

— Χήρα τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη, εἶσ' ἐλεύθερη!

Λίγο κατόπιν ἐπισκέφθηκαν τὴ Λαΐδα ὁ 'Αρίστιππος, ὁ Κλέων κι' ὁ Εὐδάμης.

Τὴ βρήκανε βυθισμένη στὴ λύπη της καὶ προσπάθησαν, μὲ κάθε τρόπο, νὰ τὴν παρηγορήσουν.

Τῆς ἐπρότειναν κατόπιν νὰ δεχθῆ νὰ ἐπιστρέψη στὴν Κόρινθο, ἐφ' ὅσον τίποτε πειὰ δὲν τὴν κρατοῦσε στὴν 'Αμβρακία.

— 'Αγαπητοί μου φίλοι, τοὺς ἀπάντησε ἡ Λαΐς, ὁ θάνατος τοῦ στρατηγοῦ Λεοντίδη ἦταν μεγάλο δυσπύχημα γιὰ μένα. Ὁ Λεοντίδης μ' ἔκανε νὰ γνωρίσω τὴ ζωὴ ἀπὸ μιὰ ὄψι ποὺ δὲν τὴν ἤξερα. Μ' ἔκανε νὰ γνωρίσω τὴ χαρὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς τιμίας γυναικός. Ὅλοι εἴχανε ξεχάσει τὴν ἑταίρα Λαΐδα καὶ τιμούσανε τὴ σύζυγο τοῦ στρατηγοῦ. Τώρα, ὁ δεσμὸς ποὺ μὲ συνέδεε μὲ τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ἔσπασε κι' ἡ προστασία του μοῦλειψε γιὰ πάντα. Τί θέλετε νὰ κάνω;

— Νὰ ξαναγυρίσης στὴν Κόρινθο, τῆς εἶπαν κι' οἱ τρεῖς.

— Ὅταν πέφτει ἡ δρῦς, πρόσθεσε ὁ 'Αρίστιππος, πέφτει μαζὶ της κι' ὁ κισσὸς ποὺχε πιαστεῖ πάνω στὸν κορμό της. Σὲ συμβουλεύω νὰ φύγης ἀπ' τὴν 'Αμβρακία, Λαΐς. Ἐδῶ σ' ἐκτιμοῦσανε, ἐπειδὴ ἤσουν ἡ γυναῖκα τοῦ Λεοντίδη. Τώρα ποὺ ἔλειψε ἐκεῖνος, θὰ σὲ ξεχάσουν ὅλοι καὶ θὰ ζήσης στὴν ἀφάνεια. Στὴν Κόρινθο σ' ἀγαποῦν καὶ σὲ τιμοῦν ὡς Λαΐδα. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶνε ἡ θέσι σου.

— Μὴν ξεχνᾶς, εἶπε ὁ Εὐδάμης, ὅτι βρίσκομ' ἐδῶ, ἀπεσταλμένος ἀπ' τοὺς Πρυτάνεις κι' ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς Κορίνθου, γιὰ νὰ σὲ παρακαλέσω ἐκ μέρους των νὰ ρθῆς νὰ ξαναεγκατασταθῆς ἐκεῖ.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: 'Η συνέχεια.

βασμό». Δίχως αὐτόν, θὰ δυστυχοῦσε νὰ στηριχτῆς ναζιάρικα, μ' ἐμπιστοσύνη, στὸ ἀνδρικό μου μπράτσο. Δίχως αὐτόν, ἐπιπόλαια λιγάκι, σὰν ὅλες τὶς γυναῖκες, συχνὰ θὰ ξεγελιέσαι σὲ ἄποπα —ἂν κι' ἀπονήρευτα— παραστρατίσματα, ποὺ πάντα τους μεγαλώνουν τὴ φυλαγμένη στὰ γυναικεῖα χέρια ὑπόληψι τοῦ σιζύγου.

Μισελίν! Δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶνε κατὰ βάθος ἀκηλίδωτη ἡ φήμη τῆς γυναίκας τοῦ Καίσαρος. Εἶν' ἀπαραίτητο, γιὰ τὸν κόσμο, νὰ φαίνεται καὶ στὴν ἐπιφάνεια γιὰ τέτοια.

'Αντίο, ἀγαπημένη μου. Σκέψου καλὰ τὰ ὅσα γράφω, πρὶν πῆς μεθαύριο ὁριστικά, μπρὸς σπὸν παπᾶ, τὸ ὅσταπο καὶ μοιραῖο «Ναί». Ὡς τότε μένω, ὁ Μπερνάρ σου...».